

Geoprostorová data v projektu „Účelová katastrální mapa“

Václav Čada¹

¹Katedra matematiky, oddělení geomatiky, Fakulta aplikovaných věd, Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní 8, 306 14 Plzeň, Česká republika
cada@kma.zcu.cz

Abstrakt. V předložené stati je analyzován proces naplňování zákona č.111/2009 Sb., o základních registrech, zejména ustanovení týkající se digitální mapy veřejné správy (§36). Digitální mapa veřejné správy (DMVS) má být mapovou kompozicí digitálního ortofotografického zobrazení ČR, již existujících digitálních a digitalizovaných katastrálních map, digitálních účelových katastrálních map (ÚKM), popřípadě též technické mapy obce nebo města, pokud je vedena. Protože tímto závazným legislativním předpisem jsou definovány nové produkty datových sad, je pozornost věnována i terminologické otázce.

DMVS je úzce provázána s projektem digitalizace katastrálních map, který je garantován rezortem ČÚZK. Protože časový harmonogram digitalizace katastrálních map a tvorby ÚKM je odlišný, bylo by vhodné koordinovat některé technologické kroky obou projektů tak, aby nedocházelo k duplicitě prací. Projektovému týmu DMVS byl předložen postup tvorby a vedení ÚKM, při kterém by bylo možné racionálně využít a účelně spojit prostředky vynakládané v ČR na tyto souběžné projekty. ÚKM jsou vytvářeny činností samosprávy na úrovni jednotlivých krajů a předpokládá se financování tohoto projektu z Integrovaného operačního programu oblasti intervence 2.1 – Zavádění ICT v územní veřejné správě. Financování projektu digitalizace katastru nemovitostí je „Usnesením vlády České republiky ze dne 25. července 2007 č. 871 o opatřeních k urychlení digitalizace katastrálních map“ přislíbeno do roku 2015 ze státního rozpočtu.

Z hlediska požadované udržitelnosti projektu IOP je nutné řešit také otázku následné údržby ÚKM v souladu se zaměřeným skutečným stavem v terénu. Toto by mělo být zajišťováno rezortem ČÚZK na základě výsledků zeměměřických činností pro katastr nemovitostí. Novela katastrální vyhlášky však předpokládá vedení změn v katastrálních mapách ve dvou kvalitativně odlišných souborech obrazu a polohy, kdy zvláště v lokalitách sáhových map se „souřadnice polohy“ a „souřadnice obrazu“ daného bodu budou lišit (čl. 16.24 Přílohy vyhlášky č. 26/2007 Sb. (katastrální vyhláška), ve znění vyhlášky č. 164/2009 Sb.).

Klíčová slova: digitální mapa veřejné správy, účelová katastrální mapa, ortofotografické zobrazení ČR, katastrální mapa, mapa velkého měřítká, geoprostorová data (geodata)

Abstract. Geospatial Data in the Project „Purpose Cadastral Map“. Implementation of the law No 111/209 Coll., on basic registers, particularly the provisions concerning digital map of public administration (§36) have been analyzed in presented paper. Digital map of public administration (DMVS) should be a map composition of digital orthophoto imagery of the Czech Republic, digital and digitized cadastral maps, digital purpose cadastral map (ÚKM) or a technical map of municipality if it is at disposal. Above mentioned obligatory regulation defines new products of data sets which brings some problems with terminology.

DMVS is closely interconnected with the project of digitizing of cadastral maps that is guaranteed by sector of the Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre. Production plan for digitalization of cadastral maps and creating of digital purpose cadastral maps is not identical. Therefore it would be useful to coordinate some technological steps in order to defend their duplicity. Method of creating and maintenance of ÚKM was presented to design team of DMVS regarding to the fact that both concurrent projects could be paralelly financed from the same fund in the Czech Republic. ÚKMs are created by regional authorities. Financing of that project is supposed to cover within the bounds of the Integrated programme 2.1 – Implementation of ICT into the territorial self-governing administration. Financing of the project Digitalization of cadastre will be guaranteed by the state budget according to the Resolution of Czech government No 871 from 25th July 2007 up to 2015.

As far as sustainability of the IOP project it is necessary to solve the problems of ÚKM updating in agreement with reality in the country. It should be guaranteed by the Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre as a result of land survey activities for cadastre. Anyhow amendment of cadastral regulation supposes to maintain the changes in contents of cadastral maps in two levels (map image and measured position). Particularly in the localities covered by cadastral maps in fathom scale the „coordinates of position“ and „coordinates of map image“ will be different (see article 16.24 – supplement of the Regulation No 26/2007 Coll., in wording the Regulation No 164/2009 Coll.).

Keywords: digital map of public administration, purpose cadastral map, orthophoto imagery of the Czech Republic, cadastral map, large scale map, geospatial data

1 Úvod

Proces rozvoje informační společnosti v České republice a využívání moderních informačních a komunikačních technologií (ICT) při činnostech veřejné správy – eGovernment je úzce vázán na zajištění kvalitních prostorových dat na celém území státu. Dlouhodobě neutěšený stav dostupnosti základních geodat vedl v roce 2008 k rozhodnutí vybudovat digitální mapové dílo – digitální mapu veřejné správy (DMVS), jako základní lokalizační podklad pro veškeré agendy veřejné správy, použitelné dále pro složky Integrovaného záchranného systému ČR a Policii ČR. V zákoně č. 111/2009 Sb., o základních registrech, je stanoveno (§36) nad DMVS zobrazovat územní prvky registru územní identifikace adres a nemovitostí (RUIAN). DMVS má být následně pravidelně aktualizována.

2 Digitální mapa veřejné správy

Hlavním cílem projektu DMVS je zajistit *garantované jednotné digitální vektorové mapové podklady* pro konzistentní výkon příslušných agend veřejné správy v území, včetně následné správy užitých digitálních vektorových podkladů. *Zpřístupněním* jednotných, *aktuálních*, *garantovaných* digitálních mapových podkladů subjektům veřejné správy, podnikatelským subjektům i občanům bude významným způsobem podpořena elektronizace agend veřejné správy, které pracují s prostorovými daty - geodaty (viz např. [3]).

Základním dokumentem projektu DMVS, ve který vyústila jednání zainteresovaných ministerstev a dalších orgánů veřejné správy, bylo v listopadu 2008 podepsané Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra ČR, Ministerstvem životního prostředí ČR, Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Ministerstvem zemědělství ČR, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním, Svazem měst a obcí ČR a Asociací krajů ČR při přípravě, řešení, realizaci a testování projektu „Digitální mapa veřejné správy“ [4]. V tomto dokumentu bylo konstatováno, že potřebná prostorová data v digitální podobě nejsou k dispozici na celém území České republiky, což ztěžuje elektronizaci agend veřejné správy, kde jsou tato data využívána. Byla tím *veřejně generována široká společenská poptávka* po geodatech pro agendy veřejné správy a občany. Signatáři Memoranda se shodli na účelnosti a prospěšnosti rychlého řešení nepříznivé situace v oblasti prostorových dat a na koordinaci projektu Ministerstvem vnitra.

Technologicky DMVS má být *mapovou kompozicí*² digitálního ortofotografického zobrazení ČR, již existujících digitálních a digitalizovaných katastrálních map, digitálních účelových katastrálních map, popřípadě též technické mapy obce nebo města, pokud je vedena (§36 zákona č.111/2009 Sb.).

Pro přípravu podrobné koncepce DMVS a následné realizace byl v souladu s podepsaným Memorandem o spolupráci ustaven projektový tým DMVS a jeho členové byli jmenováni náměstkem ministra vnitra. Projektový tým DMVS pracuje od 2. dubna 2009, kdy se poprvé sešel na svém ustavujícím jednání.

3 Účelová katastrální mapa

Základní charakteristikou projektu DMVS je úroveň požadované podrobnosti geodat parcelního datového modelu. Tato skutečnost byla vyjádřena v Memorandu mimo jiné i tím, že základem DMVS budou digitální a digitalizované katastrální mapy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) ve smyslu *státního mapového díla velkého měřítká*. S ohledem na dlouhodobě nepříznivou situaci s dostupností digitálních katastrálních map z rezortu ČÚZK byl vznesen požadavek rychlého řešení této situace a rozhodnuto, že v územích, kde dosud není vyhotovena:

² *Mapová kompozice* – tento termín nebyl dosud v odborné terminologii geodézie, kartografie a katastru vymezen. Pojem kompozice je běžně používán spíše v umělecké terminologii (ve výtvarném umění jako *barevná a světelná skladba obrazu, sepětí s tvary obsaženými v obrazu* nebo v hudbě se jedná o *hudební dílo jako takové (hotová hudební skladba)*). V technice je tento pojem používán ve smyslu *složenina, směs, slitina více různorodých látek*. Terminologická komise ČÚZK na svém posledním zasedání termín "mapová kompozice" odmítla s odůvodněním, že tento termín není zmiňován v cizojazyčných ekvivalentech terminologických norem kartografie a geoinformatiky (ISO, EN, ČSN a jiných). Součástí "mapové kompozice" mohou být i nemapové prvky, např. letecké nebo družicové snímky. Převážně však jde o "map overlay", což je v češtině překrytí map.

- katastrální mapa novým mapováním (§54 až 62 [8]), na podkladě výsledků pozemkových úprav (§ 64 až 66 [8]), přepracováním souboru geodetických informací („digitální mapa“ - DKM), v souřadnicovém referenčním systému JTSK,
- katastrální mapa přepracováním analogové mapy vyhotovené původně v souřadnicových systémech stabilního katastru („digitalizovaná mapa“ - KM-D nebo KMD), rovněž v S-JTSK, vytvořit *účelové katastrální mapy (ÚKM)*. Jedná se o území, kde katastrální mapa je dosud vedena na plastové fólii (§ 16 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 26/2007 Sb.[8].

Pro řadu analytických studií a rozhodovací procesy veřejné správy je potřebné, aby ÚKM pokud možno

- měla sjednocené kvalitativní, formální i obsahové parametry,
- byla pořízena v krátkém čase při minimalizaci nákladů,
- vyjadřovala vlastnické vztahy pozemkové držby,
- byla průběžně aktualizována tak, aby byla kontinuálně v souladu s evidovaným stavem katastru nemovitostí,
- vznikla jako datová sada, která by po dobu, než bude k dispozici na celém území kraje katastrální mapa v digitální formě, bezproblémově zabezpečila požadavky subjektů veřejné správy, ale i občanů (viz odst. III. Memoranda [4])

Podle typizovaného projektového záměru ÚKM [7] má být takto vytvořená datová sada využívána v oblastech:

- agendy správy majetku krajů, obcí (záměry, pořizování, prodej, směna, věcná břemena, ...),
- evidence nemovitého majetku krajů, obcí (pozemky, budovy) včetně inventarizace,
- investičních záměrů,
- zobrazování územních prvků a adres RUIAN,
- cenových map, daňových koeficientů,
- přípravy podkladů stavebníky k umísťování a povolování staveb,
- uplatňování zvláštních pravomocí stavebních úřadů,
- vydávání územně plánovací informace stavebními úřady a úřady územního plánování,
- územního plánování (vytvoření tematické mapy sloučením parcel stejného druhu a způsobu využití), použití je možné např. pro vymezení základních funkčních ploch, vyhodnocení dopadů územně plánovací dokumentace na zemědělský půdní fond),
- pozemkových úprav,
- statistických služeb (pohledy na sídelní a statistické struktury území krajů ve vazbě na základní funkční plochy),
- vyhledávání parcel, vlastníků podle informací uložených na krajských geoportálech.

Z požadovaného portfolia funkcionality ÚKM je zřejmé, že mají-li být pokryty veškeré tyto oblasti, *musí ÚKM vyjadřovat vlastnické vztahy k nemovitostem.*

3.1 Návrh technologického řešení tvorby ÚKM

Projekt tvorby ÚKM, garantovaný krajskými úřady, je řešen paralelně s digitalizací katastrálních map. Návrhy opatření k urychlení digitalizace katastrálních map se ve svém Usnesení č. 871 zabývala i vláda ČR a souhlasila s navýšením výdajů a počtu systematizovaných míst v rozpočtové kapitole ČÚZK. Od roku 2009 jsou na digitalizaci SGI predisponovány nejen větší vnitřní kapacity resortních orgánů ČÚZK, ale do procesu digitalizace je zapojena také podnikatelská sféra se záměrem dokončit digitalizaci souboru geodetických informací (SGI) v roce 2015. K urychlení digitalizace SGI katastrálními úřady mají být podle místních podmínek využity také výsledky tvorby geografických informačních systémů (GIS) na základě dohodnuté spolupráce s územními samosprávnými celky.

V průběhu dubna 2008 byla projektovým týmem DMVS navržena technologie tvorby ÚKM, která byla založena na skutečnosti paralelně probíhající digitalizace SGI rezortem ČÚZK, plně akceptovala veškeré platné resortní předpisy a metodické postupy vydané k problematice digitalizace katastrálních map a umožňovala využití další finanční podpory Integrovaného operačního programu (IOP) 2.1- „Zavedení ICT v územní veřejné správě“ pro pořízení geodat úrovně parcelního datového modelu. Cílem tohoto návrhu bylo zejména:

- využít možnosti financování digitalizace katastrálních map z různých zdrojů,
- urychlit proces digitalizace SGI pro potřeby veřejné správy,
- netříštit odborné kapacity použitelné pro proces digitalizace,
- zamezit duplicitě prací pro tvorbu ÚKM a digitalizaci SGI,
- vytvořit dostatečný prostor pro nezávislé kontrolní a testovací mechanismy výsledné datové sady v rezortu ČÚZK i v široké uživatelské sféře.

Technologie tvorby ÚKM byla založena na využití digitálních zdrojů, především analogových mapových podkladů, ze kterých vychází geometrické a polohové určení katastrálních území a nemovitostí podle katastrální vyhlášky (§6 katastrální vyhlášky [8]). Jedná se o číselné vyjádření hranic pozemků, obvodů budov a vodních děl dané souřadnicemi lomových bodů, které byly určeny geodetickými nebo fotogrammetrickými metodami v S-JTSK a spojnicemi těchto bodů, dále grafický operát dřívějších pozemkových evidencí (např. souvislý rastr map pozemkového katastru lokalizovaný v S-JTSK) a platnou katastrální mapu. Tyto podklady jsou spravovány rezortem ČÚZK a jsou k dispozici i v digitální formě. Na základě dohod o spolupráci mezi krajem a územně příslušným katastrálním úřadem by byly tyto podklady poskytnuty krajům.

V režii jednotlivých krajů by podle platných metodických návodů rezortu ČÚZK byla provedena vektorizace polohopisu platného stavu KN samostatně, jednak pro parcely zobrazené v katastrálních mapách (datová sada KM), a jednak pro parcely evidované v KN zjednodušeným způsobem (datová sada PK). Identický průběh hranic polohopisu by byl vždy přebírán z toho operátu, ze kterého vychází závazné polohové a geometrické určení nemovitostí podle katastrální vyhlášky. Výsledný vektorizovaný polohopis by byl podroben topologickým kontrolám samostatně pro obě datové sady. Připojením souboru popisných informací (SPI) a na základě kontroly ploch vektorizovaných parcel oproti výměrám SPI by byl vytvořen seznam zjištěných nesouladů SPI a SGI. Tyto nesoulady by také byly indikovány k jednotlivým parcelám datových sad ve formě metainformací.

Datové sady KM a PK by byly společně se seznamem zjištěných nesouladů předány katastrálním úřadům, kde by se uskutečnila výstupní kontrola. Případné reklamace kvality provedené vektorizace by byly odstraněny na úrovni kraje (dodavatelská firma ÚKM) a následně opravené datové sady převzaty katastrálními úřady. Podle kapacitních možností by bylo možné postupně odstraňovat zjištěné nesoulady katastrálního operátu (KO). Na základě průběžně předávaných výsledků zeměměřických činností pro KN by byla aktualizována i ÚKM.

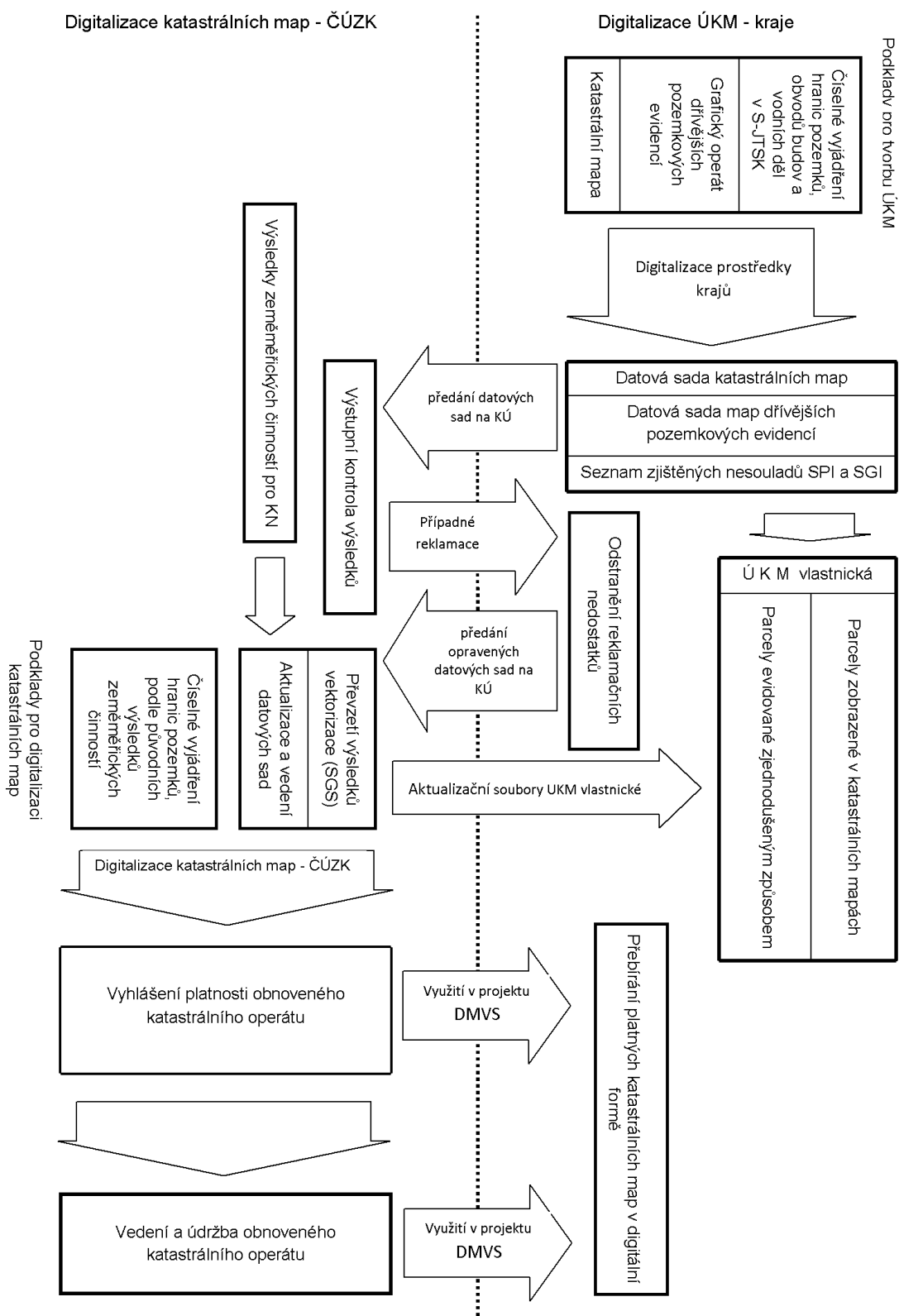
Výsledkem tvorby takto pojaté ÚKM by byla vektorová mapa, vyjadřující evidované vlastnické vztahy v katastru nemovitostí, plně využitelná pro rozhodovací procesy veřejné správy. Takto vzniklé datové sady by současně byly funkční pro řadu činností katastrálních úřadů a při poskytování údajů z katastru katastru nemovitostí. Zásadní výhodou vytvořených datových sad vektorové kresby platného obsahu katastrální mapy a hranic doplňovaných pozemků zjednodušené evidence (ZE) podle takto navržené technologie by bylo to, že z těchto souborů může vycházet následně prováděná digitalizace katastrálních map v rezortu ČÚZK podle již schváleného harmonogramu do roku 2015 bez toho, že by se opakovaně prováděla duplicitní vektorizace platného polohopisu katastrálních map a mapových operátů dřívějších pozemkových evidencí. Takto vytvořené datové sady jsou využitelné v procesu digitalizace rezortu ČÚZK jako společný grafický soubor (SGS) dle platného „Návodu pro obnovu katastrálního operátu a převod“ [5]. Schéma návaznosti procesů technologie ÚKM vlastnické je na obr 1.

3.2 Výhody navrženého technologického řešení tvorby ÚKM vlastnické

Výhodou navrženého technologického řešení je vznik vlastnické ÚKM s platným polohovým a geometrickým určením nemovitostí, které plně pokrývá veškeré požadavky na funkcionalitu ÚKM a řeší požadavky veřejné správy v oblastech specifikovaných v typovém projektu ÚKM. Ve velice krátkém čase by byla k dispozici naprosto zásadní datová sada DMVS, a tím naplněny myšlenky Memoranda [4] jako celospolečenské objednávky základních geodat úrovně parcelního datového modelu.

Navržené řešení kontinuální aktualizace ÚKM na základě výsledků zeměměřických činností pro KN šetří finanční zdroje krajů vynakládané na periodickou údržbu ÚKM. Dále tento způsob poskytuje aktuální data ÚKM průběžně s minimální časovou prodlevou. Datové sady ÚKM poskytované jako jeden ze zdrojů pro zeměměřické činnosti pro KN umožní racionalizovat a zjednodušit rekonstrukci stávajícího evidovaného stavu KN a omezí neustále opakované vektorizace analogových podkladů.

Nezpochybnitelným přínosem je především možnost kontinuální návaznosti procesu digitalizace katastrálních map zajišťovaná rezortem ČÚZK. Při odpovědné výstupní kontrole výsledků digitalizace ÚKM, akceptaci a převzetí výsledků katastrálními úřady je možné ušetřit nejen nemalé finanční prostředky státního rozpočtu, které mohou být následně věnovány na zkvalitnění operátu KN v lokalitách, kde se prokáže nevyhovující stávající stav SGI nebo při odstraňování zjištěných nesouladů. Využitím datových souborů ÚKM jako společného grafického souboru v procesu digitalizace katastrálních map se vytvoří především časový prostor pro kontrolní mechanismy jednotlivých etap obnovy KO. Zamezí se opakovaným a duplicitním činnostem a budou optimalizovány disponibilní kapacity odborných zdrojů pro digitalizaci katastrálních map.

Obr. 1 Schéma návaznosti procesů technologie tvorby ÚKM vlastnické a digitalizace katastrálních map

3.3 Výsledné technologické řešení tvorby ÚKM

Proces tvorby ÚKM je zcela zásadním způsobem závislý na poskytnutí relevantních podkladů katastrálních map, jako státního mapového díla velkého měřítka, map dřívějších pozemkových evidencí a podkladů číselného vyjádření hranic pozemků, obvodů budov a vodních děl ve správě ČÚZK. Nezastupitelná je také úloha ČÚZK v procesu operativní a racionální aktualizace vzniklé ÚKM. Účelné je též časově koordinovat probíhající digitalizaci katastrálních map v rezortu ČÚZK a tvorbu ÚKM v jednotlivých krajích tak, aby nedocházelo k duplicitním činnostem. Návrh technologie byl předložen a projednán s ČÚZK a jeho výsledné stanovisko bylo v písemné formě předáno projektovému týmu DMVS [6].

V tomto stanovisku bylo konstatováno:

„ČÚZK nesouhlasí s postupem vytvoření Účelové katastrální mapy vlastnické (ÚKMV) ani s jejím převzetím a udržováním do doby, než bude provedena obnova katastrálního operátu. Důvodem je, že není možné efektivně zpracovat údaje bývalých pozemkových evidencí. Výsledkem by bylo dílo, které by obsahovalo obrovské množství chyb a nadbytečných údajů nesouvisejících s obsahem katastrálního operátu, což by vedlo ke zmatení uživatelů a katastrální úřady by byly zavaleny žádostmi o odstranění těchto rozporů. Celoplošná vektorizace není přínosná a efektivní, ani dle nastavených technologických postupů technicky realizovatelná; navíc termín 2011 pro vytvoření DMVS (vyplývá ze zákona 111/2009 Sb., o základních registrech (dále jen ZZR)), který je nepřekročitelný, by byl při použití navrhované metody ohrožen“.

Dále bylo konstatováno, že: *„Současný technologický postup je postaven na zpracování všech využitelných podkladů z dokumentace KÚ (ZPMZ, původní náčrty apod.) a dále dotransformace rastrového obrazu PK na značné množství identických bodů a teprve následnou vektorizaci. Tento postup zaručuje, že KÚ je tím, kdo garantuje vektorizaci „nad“ platnými podklady z dokumentace KÚ a tato garance je podpořena povinností ověření výsledků úředně oprávněným zeměměřičkým inženýrem (ÚOZI). Tyto garance jsou zásadní pro případné reklamace správnosti výsledků obnovy katastrálního operátu a to jak při řízení o námitkách, tak v režimu oprav chyb v katastru. Proto je také při spolupráci s externím dodavatelem kladen velký důraz na kontrolu správnosti předávaných výsledků a existenci ověření ÚOZI. Pořízení vektorové kresby ÚKMV není možné podřadit pod žádný proces popsany v katastrálních předpisech (proto ani ověřit ÚOZI, že výsledky odpovídají právním předpisům) a z toho důvodu by KÚ nebyl schopen ručit za správnost digitalizace katastrální mapy. Vektorizaci obsahu katastrální mapy může pro KÚ zajišťovat pouze smluvní partner a to při jasně definovaných zárukách za kvalitu díla a ověření všech relevantních výstupů ÚOZI“.*

Z výše popsané technologie tvorby ÚKM je zřejmé, že datové sady jsou vytvářeny činností samosprávy v jednotlivých krajích na základě výběrových řízení a zadávací dokumentace s firmami, kde odborná garance provedených prací podle platné metodiky a ověření výsledků ÚOZI je smluvně zajištělná. Zásadní důraz je kladen na výstupní kontrolu a akceptaci výsledků předávaných datových sad a jejich případnou reklamaci. Předaný seznam nesouladů je využitelný nejen pro jejich postupné odstraňování dle disponibilních kapacit jednotlivých katastrálních úřadů, ale může být využit pro následné zeměměřičké činnosti (tvorba geometrických plánů, vytyčování hranic pozemků) v daných prostorech.

Pořízení vektorové kresby z relevantních podkladů ČÚZK zajistí tak pouze změnu formy dat (např. z analogových nebo rastrových podkladů vzniknou vektorová data) a vzniká jejich vektorový ekvivalent pouze platného stavu. Zvýší se tím čitelnost a srozumitelnost těchto zdrojových dat, která mohou být následně efektivně využita v procesu digitalizace jako SGS a dále polohově zpřesňována došetřením a doměřováním identických bodů i na základě výsledků následných zeměměřičských činností pro KN.

Razantním odmítnutím návrhu technologie tvorby ÚKM vlastnické ze strany ČÚZK, i když z [6] je zřejmé, že se jedná v řadě případů o nepochopení technických detailů, ale především o neochotu propojení procesu tvorby ÚKM krajů s digitalizací SGI KN, bylo následně Projektovým týmem DMVS rozhodnuto vytvářet ÚKM „zlínského typu“, jako vektorový obraz pouze polohopisu katastrálních map vedených na PET foliích. Drobné modifikace jako např. souvislé zobrazení („...digitální bezešvá podoba vektorového obrazu KM umístěného v S-JTSK...“), kterého se dosáhne „...v územích mimo DKM/KMD tak, že v místech styku DKM/KMD a ÚKM budou pro zachování bezešvosti brány jako prioritní průběhy hranic katastrálních území z ČÚZK a okolní kresba ÚKM jim bude přizpůsobena“ [7] ve svém výsledku nevytvoří ani nezajistí garantované jednotné digitální vektorové mapové podklady pro konzistentní výkon příslušných agend veřejné správy (viz Hlavní cíle projektu DMVS např. v [3]). Nad tímto podkladem není např. možné uživatelům garantovat kvalitu referenčního podkladu pro vytváření tematických geodat (např. prvky územně analytických podkladů) a často ani spolehlivost analýz v rozhodovacích procesech veřejné správy jako jsou stavební řízení, územní plánování, evidence a inventarizace majetku nebo pozemkové úpravy.

Protože pro řadu aplikací je znalost vlastnických poměrů v území potřebná, je v typizovaném projektovém záměru ÚKM [7] uvedeno, že *volitelným doplňkem projektu ÚKM je pořízení PK stavu (není součástí datového fondu ÚKM a ani není součástí sdílení s ČÚZK) za předpokladu, že na území kraje již ÚKM existuje*, který bude sloužit pouze pro potřeby územních samospráv bez aspirace na možnost aktualizace ze strany ČÚZK. Jedná se nesystémové řešení této problematiky.

4 Závěr

Jednání mezi klíčovými uživateli geodat v ČR, která byla završena podpisem Memoranda o spolupráci při přípravě, řešení, realizaci a testování projektu „Digitální mapa veřejné správy“ přináší mnoho pozitivního v oblasti budování národní geoinformační infrastruktury v ČR. Byla zřetelně formulována společenská poptávka po aktuálních a kvalitních základních referenčních geodatech úrovně parcelního datového modelu, kde státní mapové dílo velkého měřítka má nezastupitelnou roli. Memorandum pracuje s pojmem katastrální mapa v intencích státního mapového díla velkého měřítka. Toto mapové dílo se však v současnosti (na základě novely katastrální vyhlášky) stává mapou evidovaného stavu KN nikoli mapou skutečného stavu.

Bohužel, trend současného katastru nemovitostí opustil zásady víceúčelového katastru tak, jak byl např. koncipován v katastrálním zákoně č. 177/1927Sb., o pozemkovém katastru. Katastrální mapa, jako státní mapové dílo velkého měřítka, změnila svůj charakter technického díla i v pojetí např. normy ČSN 013410 „Mapy velkých měřítek“ a jako zdroje základních geodat pozemkového datového modelu. Současný proces digitalizace katastrálních map, jejich vedení a údržba v posledních letech se stále více vzdaluje potřebám a požadavkům řady uživatelů státního mapového díla velkého měřítka a katastrální mapa se stává pouze mapou stavu evidovaného v katastru nemovitostí. Vedle významné redukce prvků obsahu polohopisu katastrálních map katastrální vyhláškou [8] bylo rezignováno i na pravidelnou revizi obsahu katastrálních map přesto, že katastrální zákon č. 344/1992 Sb. ukládá katastrálním úřadům provádět revize souladu údajů katastru se skutečným stavem v terénu. Podle platného znění §7 [9] katastrálního zákona mají být revize katastru vyhledovány podle potřeby zajištění souladu údajů katastru s jejich skutečným stavem v terénu v součinnosti obcí, státních orgánů a za účasti pozvaných vlastníků a jiných oprávněných nebo jejich zástupců. Protože priority úkolů rezortu ČÚZK byly směřovány především do jiných oblastí, nebyly tyto revize až na výjimky, např. při provádění pozemkových úprav v daném katastrálním území, konány.

Trend úlohy katastrálních map jako map evidovaného stavu katastru nemovitostí byl dále akcentován rozhodnutím vést katastrální mapy jako mapy „obrazové“ (ustanovení odst. 16.24 přílohy vyhlášky [8]). Geometrické a polohové určení katastrálních území a nemovitostí evidovaných v katastru jsou dány číselným vyjádřením hranic pozemků, obvodů budov a vodních děl souřadnicemi lomových bodů, které byly určeny geodetickými nebo fotogrammetrickými metodami v S-JTSK, a spojnicemi těchto bodů, nebo jen zobrazení hranic pozemků, obvodů budov a vodních děl v katastrální mapě (§6, odst.1 [8]). Geometrické a polohové určení pozemků evidovaných zjednodušeným způsobem je určeno číselným vyjádřením hranic pozemků podle původních výsledků zeměměřických činností nebo jen zobrazením průběhu hranic v grafickém operátu dřívější pozemkové evidence (§6 odst.3 [8]). Nebudou-li tyto skutečnosti akceptovány při vzniku ÚKM, která vznikne jako další mapa „obrazových souřadnic“, nejen že nebude mít žádnou právní ani technickou relevanci, ale není možné uvažovat ani o následné automatizované aktualizaci na základě výsledků zeměměřických činností pro KN. Bude nutné neustále na tyto činnosti využívat finanční prostředky krajských úřadů.

V projektu DMVS a dalších návazných dokumentech je používána atypická terminologie nerespektující normy geodézie, kartografie, katastru, geomatiky a informatiky. Významový posun zcela přesně definovaných termínů, jakým je např. mapa, nebo naopak novotvary jako mapová kompozice, účelová katastrální mapa, technická mapa a řada dalších, vede následně až k nespelnitelným očekáváním uživatelů těchto produktů.

Reference

1. Čada, V.: Digitální katastrální mapy z pohledu funkce státního mapového díla. *Kartografické listy*, 2007, č. 15, s. 25-33. ISSN: 1336-5274.
2. Čada, V.: Účelová katastrální mapa v kontextu digitální mapy veřejné správy. *Geomatika v projektech 2009*. Plzeň 2009. ISBN 978-80-7399-842-4.
3. Kubátová, E.: Projekt Digitální mapa veřejné správy, <http://www.mvcr.cz/clanek/digitalni-mapa-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>(cit. 6.12. 2009, 23:47).
4. Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra ČR, Ministerstvem životního prostředí ČR, Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Ministerstvem zemědělství ČR, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním, Svazem měst a obcí ČR a Asociací krajů ČR při přípravě, řešení, realizaci a testování projektu „Digitální mapa veřejné správy“. Praha 2008.
5. Návod pro obnovu katastrálního operátu a převod. ČÚZK 6530/2007-22, Praha 2007.
6. Štencel, K.: Stanovisko ČÚZK k návrhu tvorby a vedení vektorizované katastrální mapy pro potřeby DMVS. ČÚZK Praha 2009.
7. Účelová katastrální mapa – typizovaný projektový záměr, verze 1.4 (18. září 2009). Ministerstvo vnitra České republiky. Praha 2009.
8. Vyhláška č. 26/2007 Sb. ve znění vyhlášky č.164/2009 Sb, kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, (katastrální vyhláška).
9. Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb. a zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 342/2006 Sb. a zákona č. 186/2006 Sb.
10. Zákon č.200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2001 Sb. a zákona č. 319/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb. a zákona č. 444/2005 Sb.
11. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Autor byl podpořen Výzkumným záměrem MSM497775301